

3. szekció: Fenntartható regionális fejlődés (Sustainable regional development)

Szekcióelnök: Dr. Pál Monika Éva

Dr. Uzzoli Annamária – Bán Attila

(tudományos főmunkatárs / tudományos segédmunkatárs, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont)

A hazai települési önkormányzatok adaptációs lehetőségei a klímaváltozás egészséghatásainak kezelésében

Az éghajlatváltozás okozta sérülékenység jelentős társadalmi-gazdasági kockázatokat rejt magában és kihívásokat okoz a települések üzemeltetésében. A legfontosabb társadalmi következmények egyike az egészséghatások, vagyis a lakosság egészségi állapotának sérülékenysége. A gazdasági élet számos szektorára és tevékenységére hatással van az éghajlatváltozás, de a sérülékenység szempontjából az egészségügy az egyik leginkább érintett terület.

Az előadás fókuszában a klímaváltozással összefüggő hazai hőhullámok egészséghatásainak és egészségügyi következményeinek kutatása áll, elsősorban a települési önkormányzatok helyi szintű felkészülésére és adaptációs lehetőségeinek javítására vonatkozóan. Az előadás elsősorban egy most indult kutatási projekt előzetes eredményeit prezentálja: az eddigi kvalitatív vizsgálatok során szakértői és önkormányzati mélyinterjúkra került sor, illetve a kutatási téma relevanciája alapján megtörtént a stratégiai és egyéb fejlesztési dokumentumok tartalomlemzése. A kutatás elméleti hátterének kialakítása és a célkitűzések megvalósításának módszertani megalapozása a következő vizsgálati kérdésekre épül:

- *Magyarországon milyen nemzeti, térségi és lokális szintű stratégiai keretrendszerben jelenik meg az éghajlatváltozás egészséghatásaira és népegészségügyi következményeire való felkészülés és az adaptáció?*
- *Kik a legfontosabb szereplői települési szinten a hőhullámok egészséghatásaira való felkészülésben és adaptációban?*
- *Milyen területi különbségek tapasztalhatók a hőhullámokkal szembeni sérülékenységben járási szinten?*
- *Hogyan javíthatók leghatékonyabban a hőhullámok egészségi és egészségügyi következményeire való felkészülés és alkalmazkodóképesség feltételei települési szinten, és ehhez milyen mértékben járulhatnak hozzá az egészségtervek?*

A kutatás várható eredményei mind a tudományos érdeklődés, mind a nemzeti és helyi döntéshozatal számára fontos információkat szolgáltatnak a lakosság éghajlatváltozással és hőhullámokkal, annak várható egészséghatásaival szembeni sérülékenységéről.

Kulcsszavak: klímaváltozás, hőhullám, egészséghatás, adaptáció, területi sérülékenység

Simó Balázs

(igazgatói megbízott, Magyar Fejlesztési Központ)

Magyarországi területfejlesztési rendszer 2014 után: centralizáltan a globális kihívásokkal szemben?

A területi egyenlőtlenségek csökkentése és a versenyképesség növelése miatt az uniós csatlakozási tárgyalások során Magyarországgal szemben is elvárás volt egy regionális fejlesztéspolitikai megközelítés és egy intézményrendszer felállítása. Ennek ellenére az ország a 2014-2020-as költségvetési ciklus kezdetére felszámolta a majd két évtizedes múltra visszatekintő, addig szinte kizárólagosan közreműködő szervezeti feladatokat végző regionális fejlesztési ügynökségeket, továbbá a területi fókusszal bíró operatív programok esetében is centralizálta a forrásfelhasználás végrehajtását. Ezáltal mezoszinten ismételtelen kiüresedett a területi fókusszal működő operatív fejlesztéspolitikai intézményrendszer. A jelen intézményrendszeri állapot tulajdonviszonyaiból és finanszírozásából fakadó rugalmatlansága miatt egyrészt akadály a rendelkezésre álló források hatékony felhasználásának; másrészt elavult eszközrendszeréből és a top-down megközelítéséből következő szolgáltatásnyújtó és integratív tevékenységek hiánya csökkenti a Magyarországot érő folyamatosan változó kihívásokkal szembeni adaptációs és alkalmazkodóképességet, tehát végső soron csorbitják az ország versenyképességét; mindemellett ellentétes irányba hatnak a tudásalapú gazdaság fejlődési irányjaival. Így különösen fontos lenne, hogy a mindenkori kormányzat a területi fejlesztéspolitikai intézményrendszer menedzsmentje során létrehozson olyan új generációs szervezeti entitásokat, amelyek illeszkednek a gyorsan változó globalizációs folyamatokhoz, és képesek minőségi módon kezelni a rendelkezésre álló fejlesztési forrásokat azok sokszínű minősége és természete szerint is.